

FOTO SIJMEN HENDRIKS/ANP/PHH

Grutto's in polder Arkemheen, Nijkerk.

We weten het al jaren: de grutto heeft het moeilijk. Als je begaan bent met weidevogels, zie je uit naar een rapport hierover van de Algemene Rekenkamer. Het rapport *Waar is de grutto?* biedt echter geen nieuwe informatie, wel spreekt het de lezer - wellicht de minister - aan met korte zinnestjes, slogans en een verbeterd ontwerpen van nuance. Hapklare voor de media, zinloos voor het beleid.

De analyse betreft de relatie tussen het geld dat aan gruttobeheer wordt uitgegeven en de ontwikkeling van de gruttopopulatie. Wil je weten of de inspanningen effect hebben? Niet al te moeilijk. Pak een kaart met het gruttobeheer plus informatie over de grutto's. Streep in gedachten alle maatregelen (ongemaaid kruidenrijk gras, vernatten) weg, bedenk welke kuikens dat niet overleven en je hebt een beeld.

De Algemene Rekenkamer kijkt niet naar het effect van de subsidies, maar naar de totale ontwikkeling van de gruttopopulatie ten gevolge van alle factoren (zoals intensivering van de landbouw, maar ook wegenbouw, nieuwbouwwijken, toename van het aantal vossen en marters, het weer). Bovendien worden gebieden die uitgesloten zijn van subsidies meegewogen. Deze aanpak kan geen inhoudelijke informatie opleveren.

In een grafiek in het rapport zien we dat vanaf het moment dat in 2016 het agrarisch natuur- en landschapsbeheer inging, de achteruitgang afneemt. Natuurlijk kun je geen oorzakelijk verband uit zo'n grafiek destilleren, maar de gelijktijdigheid kan een vingerwijzing richting een positief effect zijn. De Algemene Rekenkamer signaleert het niet. Ze

Rekenkamer begrijpt agrarisch natuurbeheer niet

Het beeld dat de Algemene Rekenkamer geeft van de besteding van geld voor behoud van de grutto klopt niet. Kunnen we dit orgaan nog vertrouwen, vraagt *Mark Kuiper*.

tellen de achteruitgang van de zestien voorgaande jaren mee, en vertellen wat we allemaal weten, dat de gruttostand met 60 procent is afgenomen. Opmerkelijk gebruik van de cijfers, gericht op een maximale slogan, de prijs: verlies van informatie.

Essentieel in de maatregelen voor de grutto is dat die worden genomen daar waar de gruttodichtheden hoog zijn. De Algemene Rekenkamer doet alsof ze dat niet weet en legt de kaart van het gruttobeheer op een kaart waar ook gebieden op staan waar geen of nauwelijks grutto's broeden en meldt: „In 85 procent van die gebieden ligt geen beheer.” Klopt. In gebieden met weinig of geen grutto's, zoals op droge zandgronden, is, goddank, geen gruttobeheer.

Dan 'ontdekt' de Rekenkamer dat de minister niet weet hoe het geld precies is uitgegeven. Klopt ook. Werd vroeger het

Navolgen van de suggesties van de Algemene Rekenkamer zou pas leiden tot verspilling

geld goed gedocumenteerd gespendeerd zonder deskundige sturing, nu ligt de verantwoordelijkheid bij lokale weidevogel-deskundigen. Zij sturen met kennis van zaken, leggen verantwoording af aan de provincie en worden gecontroleerd door de NVWA. Een zegen.

De Algemene Rekenkamer heeft nog een opmerking: de boeren gebruiken de meest effectieve maatregel, het onder water zetten van hun land, weinig. De minst effectieve maatregel, het beschermen van nesten bij maaien en weiden wordt het meest gebruikt. Ja, dat haal je de koekoek! Uiteraard is legselbeheer, dat weinig kost, in oppervlak groot. Belangrijk is het graslandbeheer, vochtige, kruidrijke graslanden en graslanden die rust houden totdat de kuikens vliegvlug zijn.

In het collectief waarbij ik ben betrokken, gaat amper 1 procent van het budget

naar nestbescherming. 99 procent van het geld wordt besteed aan, jawel, plasdras (onder water zetten van grasland) en kuikenlandbeheer. De kritiek getuigt weer van een curieus gebrek aan kennis. De minister heeft hier weinig aan - zoals ook blijkt uit de reactie van het ministerie.

Als dit stuk geschreven zou zijn door een GeenStijl-kroegpoliticus die een einde wil maken aan agrarisch natuurbeheer, zou ik begrijpen hoe zo iets ontstaat.

Maar geen zorgen, het komt wel goed. De impliciete suggesties voor beleid gaan in alle bestuurslagen met een hoofdschuddend lachje in de prullenbak. Het rapport kan wellicht nog gebruikt worden om meer geld voor de grutto te bepleiten - in combinatie met maatregelen voor reductie van stikstof, CO₂ en bodemdaling, is de kans op succes groter dan ooit.

Het ministerie reageert, terecht, kritisch op het rapport. De Algemene Rekenkamer reageert daar weer op met de slotzin: „Niemand is gebaat bij ondoelmatige of niet doelgerichte inzet van belastinggeld.” Een waarheid als een koe, maar hier een zware verdachtmaking die niet wordt onderbouwd door het wanbegrip dat we lezen. Navolgen van de suggesties van de Algemene Rekenkamer zou pas leiden tot verspilling.

Resteert één vraag: wat bezielt de Algemene Rekenkamer? Kunnen we erop vertrouwen dat de Algemene Rekenkamer met kennis van zaken nuchter en genuanceerd de relevante feiten ordent en een bruikbaar advies geeft? Mijn vertrouwen is aan herstelwerk toe.

Mark Kuiper is coördinator agrarisch natuurbeheer.